

SKLEPI

Zadeva: Sklepi 62. seje Sveta EGP (Bruselj, 27. maj 2026)

---

1. Dvainšestdeseta seja Sveta Evropskega gospodarskega prostora je potekala 27. maja 2026 v Bruslju, v imenu predsedstva Sveta Evropske unije pa ji je predsedoval minister za energijo, trgovino in industrijo Michael Damianos. Seje so se udeležili norveški zunanji minister Espen Barth Eide, lihtenštajnska ministrica za zunanje zadeve, okolje in kulturo Sabine Monauni, stalni državni sekretar na islandskem ministrstvu za zunanje zadeve Martin Eyjólfsson ter predstavniki in predstavnice Evropske komisije in Evropske službe za zunanje delovanje.
Člani in članice Sveta EGP so razpravljali o splošnem delovanju Sporazuma EGP in opravili orientacijsko razpravo o zagotavljanju konkurenčnosti in zelene rasti na notranjem trgu.
2. Svet EGP je poudaril stalen in vse večji pomen Sporazuma EGP, ki je temeljna podlaga za odnose med EU in državami Efte, ki so del EGP. Sporazum EGP krepi skupne vrednote in načela demokracije, zavezanost na pravilih temelječemu mednarodnemu redu, osebne svoboščine, pravno državo in temeljne pravice.

3. Svet EGP je z mislijo na te skupne vrednote in načela poudaril, da je za ohranjanje na pravih temelječega mednarodnega reda potrebno tudi enotno odzivanje na svetovne varnostne izzive. Člani in članice Sveta EGP so znova poudarili, da neomajno podpirajo neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Še naprej bodo prispevali k mirovnim prizadevanjem, zlasti prek koalicije voljnih in v sodelovanju z Združenimi državami, ter ob usklajevanju s podobno mislečimi partnerji in zavezniki Ukrajini in njenemu prebivalstvu zagotavljali celovito politično, finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo, tudi s krepitvijo svojega delovanja na svetovni ravni. Izrazili so tudi podporo celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru, ki bo temeljil na Ustanovni listini Združenih narodov in mednarodnem pravu.
4. Svet EGP je pozdravil politični dialog na ministrski ravni med visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter zunanjimi ministrom in ministricama Islandije, Lihtenštajna in Norveške, v okviru katerega so udeleženci neformalno izmenjali mnenja o aktualnih zunanjepolitičnih zadevah skupnega interesa. Poudaril je, da je treba uradnike držav Efte, ki so del EGP, še naprej vabiti na politične dialoge, ki potekajo v okviru sej delovnih skupin Sveta EU.
5. Svet EGP je poudaril, da je v času geopolitične negotovosti bistveno krepiti varnost, odpornost, strateško avtonomijo in konkurenčnost vseh 30 držav, ki so del notranjega trga, in dosežati oprijemljive rezultate za evropske državljane in državljanke ter podjetja. Poudaril je pomen močnega in dobro delujočega notranjega trga, ki temelji na štirih svoboščinah ter enakih in poštenih konkurenčnih pogojih za podjetja, saj to prispeva k preprečevanju škodljivih praks ter spodbujanju pogojev za gospodarsko rast in nova delovna mesta v celotnem EGP.
6. Svet EGP je poudaril, da je EU in državam Efte, ki so del EGP, v skupnem interesu, da se pri nastajanju novih politik in pobud zaradi obvladovanja trenutnih geopolitičnih izzivov ohranijo celovitost notranjega trga in enaki konkurenčni pogoji.

7. Svet EGP je poudaril znatne koristi, ki jih ponuja notranji trg, in pomen tesnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, ter v zvezi s tem priznal pozitiven in dragocen prispevek držav Efte, ki so del EGP, k procesu odločanja o zakonodaji in programih, ki veljajo za EGP. Poudaril je, da ta prispevek podpira naš skupni interes za pregledne in dobro pripravljene politike. Svet EGP je nadalje poudaril, kako pomembno je, da so ministri in ministrice držav Efte, ki so del EGP, povabljeni na ustrezna neformalna ministrska srečanja in konference. Ciprskemu in prihodnjim predsedstvom se je zahvalil za nadaljevanje te prakse.
8. Svet EGP je poudaril, da se zaveda trenutnih izzivov, s katerimi se sooča mednarodna trgovina v času, ko so svetovne dobavne verige pod pritiskom, ter ponovno potrdil svojo zavezanost odprti, pravični in trajnostni trgovini in izpostavil pomembnost na pravilih temelječega trgovinskega sistema. Člani in članice Sveta EGP so se dogovorili, da bodo tesno sodelovali, da bi na podlagi izida 14. ministrske konference Svetovne trgovinske organizacije (MC14), ki je potekala marca v Kamerunu, dosegli pomembne rezultate.
9. Svet EGP je priznal, da si je treba še naprej prizadevati za zmanjšanje števila aktov EU, ki jih je treba vključiti v Sporazum EGP, da bi zagotovili pravno varnost in homogenost EGP v skladu s členom 102 Sporazuma EGP. Hkrati je ugotovil, da je zaostanek še vedno velik, in poudaril, da je treba okrepiti prizadevanja in ohraniti tesno sodelovanje za hitro vključitev zadev, ki so že dlje časa nerešene, da bi zagotovili pravno varnost in homogenost v EGP ter pravilno delovanje notranjega trga. Poudaril je tudi, da je zelo pomembno zagotoviti pravočasen prenos pravnega reda EU v nacionalne pravne sisteme.

10. Svet EGP je poudaril, da je tesno sodelovanje med EU in državami Efte, ki so del EGP, pomembno za krepitev gospodarske varnosti in odpornosti. Svet EGP se sicer zaveda, da Sporazum EGP ne vključuje zunanjetrgovinske in carinske politike, vendar pozdravlja nadaljnje razprave o tesnem sodelovanju na področjih politike, ki ne spadajo na področje uporabe Sporazuma EGP, med drugim o tem, kako najbolje obravnavati take zadeve, da bi zagotovili konkurenčnost in ohranili celovitost notranjega trga.
11. Da bi okrepili konkurenčnost notranjega trga, je Svet EGP poudaril, kako pomembno je zagotoviti podjetjem, MSP in inovacijam prijazno okolje ter zmanjšati strateške odvisnosti v občutljivih sektorjih. Pozdravil je prizadevanja za poenostavitev pravil in zmanjšanje upravnih bremen s predlogi omnibus na način, da pri tem ne bi ogrozili predvidljivosti, ciljev politike, visokih standardov ali celovitosti notranjega trga, pa tudi ambicije v okviru dogovora o čisti industriji, da bi razogljichenje postalo gonilo rasti evropske industrije. Svet EGP hkrati pozdravlja pozive k nadaljnjim ambicioznim pobudam v zvezi z omnibusi in poenostavitvijo.
12. Poudaril je pomen nadaljnjega tesnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri doseganju njihovih podnebnih ciljev in ciljev glede biotske raznovrstnosti ter pri uresničevanju ciljev Pariškega sporazuma in Kunminško-montrealskega okvira za biotsko raznovrstnost.
13. Svet EGP je priznal ključni pomen varne, zanesljive, cenovno dostopne, trajnostne in nizkoogljične oskrbe z energijo ter zaščite evropske energetske infrastrukture pred hibridnimi in drugimi grožnjami. Poudaril je, da bi morala celostna strategija za razogljichenje in konkurenčnost zagotoviti predvidljivost za industrijo ter si prizadevati za privabljanje, širitev in ohranjanje podjetij v Evropi. Poudaril je tudi, da je treba v celoti izkoristiti znaten potencial nizkoogljičnih virov energije, ki so varni in trajnostni v EGP, zlasti s tesnejšim povezovanjem trgov in nadaljnjim čezmejnim sodelovanjem, s čimer bi prispevali h globalnemu cilju potrojitve zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov in krepitev energetske varnosti Evrope.

14. Svet EGP je poudaril ključno vlogo oblikovanja cen ogljika pri čistem prehodu ter nadaljnjega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri razvoju sistema EU za trgovanje z emisijami ter se seznanil s prihodnjo oceno letalske povezljivosti otokov, najbolj oddaljenih regij in oddaljenih ozemelj, ob upoštevanju konkurenčnosti in selitve virov CO2 ter vplivov na okolje in podnebje. Pozdravil je tekoče delo v zvezi z vključitvijo držav Efte, ki so del EGP, v mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah ter cilje in ukrepe v zvezi s čistim prehodom prometnega sektorja v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“.
15. Svet EGP se je seznanil s svežnjem o vojaški mobilnosti ter poudaril pomen zagotavljanja tesnega sodelovanja v zvezi z vidiki svežnja, ki zadevajo države Efte, ki so del EGP, in Sporazum EGP.
16. Svet EGP je poudaril pomen konkurenčne, pravične in odporne digitalne preobrazbe ter tega, da Evropa okrepi svoj položaj na področju strateških digitalnih tehnologij. Izpostavil je, da so varovanje svobode in pluralnosti medijev, uredniške neodvisnosti in zaščite novinarjev ključnega pomena za dobro delujočo demokratično družbo v digitalni dobi. Svet EGP je poudaril pomen prihodnje vključitve akta o digitalnih storitvah in akta o digitalnih trgih v Sporazum EGP. Svet EGP je tudi opozoril na pomen krepitve kibernetске varnosti in večjega usklajevanja z namenom zaščite ljudi, institucij in kritične infrastrukture pred hibridnimi grožnjami.
17. Svet EGP ob priznavanju potencialnih ekonomskih, okoljskih in socialnih koristi umetne inteligence poudarja pomen vključitve ter učinkovitega in skladnega izvajanja akta o umetni inteligenci, hkrati pa izkoriščanja celotnega potenciala Evrope na področju umetne inteligence, kot je predvideno v pobudah, kot so strategija za uporabo umetne inteligence, načrt za celino umetne inteligence in strategija za evropsko podatkovno unijo. Svet EGP v zvezi s tem poudarja, da je treba spodbujati inovacijam prijazne pogoje, zagotoviti dostop do visokokakovostnih podatkov in računalniških zmogljivosti ter okrepiti evropski umetnointeligenci ekosistem, da bi povečali konkurenčnost in odpornost.

18. Svet EGP je poudaril pomen socialne razsežnosti v Sporazumu EGP, ki zajema vprašanja, povezana z delovnim pravom, zdravjem in varnostjo pri delu ter enakostjo spolov. Pozdravil je napredek, dosežen pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, ki je okvir za izgradnjo bolj vključujoče, odporne in konkurenčne Evrope. Svet EGP je priznal tudi pomen tesnejšega sodelovanja na področju zdravja. V zvezi s tem je Svet EGP poudaril pomen spodbujanja inovacij v sektorjih zdravja in bioznanosti v Evropi v korist pacientov in zdravstvenih sistemov. Svet EGP z zanimanjem pričakuje izvajanje farmacevtske zakonodaje EU in evropskega zdravstvenega podatkovnega prostora ter tesnejše sodelovanje pri pripravljenosti in odzivanju na področju zdravja.
19. Svet EGP je brez poseganja v tekoča pogajanja na ravni EU o večletnem finančnem okviru pozval k stalnemu dialogu o pripravah na programe EU za naslednje finančno obdobje (2028–2034), da bi zagotovili čimprejšnjo vključitev novih programskih predpisov v Sporazum EGP, ob upoštevanju pravice držav Efte, ki so del EGP, do sodelovanja, kot je določeno v Sporazumu EGP.
20. Svet EGP je opozoril, da Sporazum EGP določa sodelovanje na notranjem trgu, ter v zvezi s tem tudi, da države Efte, ki so del EGP, prek finančnih mehanizmov EGP in Norveške prispevajo k zmanjševanju socialnih in gospodarskih neskladij v EGP v korist pogodbenic, z namenom spodbujanja stalne in uravnotežene krepitve trgovinskih in gospodarskih odnosov med vsemi pogodbenicami Sporazuma EGP v skladu s členom 115 Sporazuma EGP. Svet EGP je pozdravil sklenitev dvostranskih memorandumov o soglasju in sporazumov o programih med državami Efte, ki so del EGP, in večino držav upravičenk, da bi določili jasen okvir in časovnico za učinkovito in pravočasno izvrševanje sredstev. Svet EGP z zanimanjem pričakuje čimprejšnjo sklenitev dvostranskih memorandumov o soglasju z vsemi državami upravičenkami.

21. Svet EGP je poudaril, da bodo pogodbenice v skladu s členom 10 Protokola 38D preučile potrebo po odpravi gospodarskih in socialnih neskladij v EGP in na podlagi te ocene začele prihodnja pogajanja o naslednjih finančnih mehanizmih precej pred koncem finančnih mehanizmov za obdobje 2021–2028, da bi se izognili vrzeli pri izvajanju ter omogočili učinkovito in uspešno načrtovanje prihodnje perspektive financiranja.
22. Člani in članice Sveta EGP so poudarili velik pomen konstruktivnega in vključujočega sodelovanja na področju ribištva, ki bi moralo biti uravnoteženo in vzajemno koristno, zlasti kar zadeva trajnostno upravljanje staležev skupnega interesa v severovzhodnem Atlantiku. Poudarili so, da je treba še naprej obravnavati skupna odprta vprašanja ribiške politike z namenom njihovega reševanja ter obenem prepoznati pomembnost dvostranskih dialogov pri upravljanju ribištva. Poleg tega so člani in članice poudarili, da je treba sprejeti ukrepe za omejitev nezakonitega in netrajnostnega ribolova v severovzhodnem Atlantiku.
23. Člani in članice Sveta EGP so z obžalovanjem ugotovili, da se je stanje staleža skuše v severovzhodnem Atlantiku močno poslabšalo, ter poudarili, kako pomembno je pravočasno doseči celovit in pravičen sporazum o delitvi med vsemi obalnimi državami.
24. Svet EGP je ponovno potrdil zaveze iz Protokola 9 k Sporazumu EGP o trgovini z ribami in drugimi morskimi proizvodi.
25. Svet EGP je opozoril na zavezo pogodbenic v skladu s členom 19 Sporazuma EGP in pogodbenice pozval, naj nadaljujejo dialog za pregled pogojev trgovine s kmetijskimi proizvodi, da bi dosegli postopno liberalizacijo v okviru zadevnih kmetijskih politik. Pogodbenice je spodbudil k temu, naj opravijo nov pregled trgovinskega režima za predelane kmetijske proizvode v okviru člena 2(2) in člena 6 Protokola 3 k Sporazumu EGP, da bi dodatno spodbujale trgovino na tem področju.